

opusdei.org

El missatge del Papa per la Jornada de la Pau 2015 en 15 tuits

Cada any l'1 de gener es celebra la Jornada Mundial de la Pau. Amb motiu d'aquesta celebració el Sant Pare ofereix un missatge que enguany parla de treballar perquè els homes siguin germans i no esclaus.

31/12/2014

Els 15 tuits del Missatge del Papa Francesc per la Jornada Mundial de la Pau 2015:

1. Considerem tots els homes "no esclaus, sinó germans"
2. La fraternitat expressa també la multiplicitat i diferència que hi ha entre els germans
3. La fraternitat crea la xarxa de relacions fonamentals per a la construcció de la família humana creada per Déu
4. El qui escolta l'Evangelí, i respon a la crida a la conversió, arriba a ser en Jesús "germà i germana, i mare"
5. La diversitat d'origen i condició social no disminueix la dignitat de cadascú
6. La comunitat cristiana és el lloc de la comunió viscuda en l'amor entre els germans
7. En l'arrel de l'esclavitud es troba una concepció de la persona humana

que admet que pugui ser tractada com un objecte

8.Causa de l'esclavitud: "La persona humana és tractada com un mitjà i no com un fi"

9. Entre les causes de l'esclavitud cal incloure també la corrupció dels qui estan disposats a fer qualsevol cosa per enriquir-se

10. Sí, el centre de tot sistema social o econòmic, ha d'ésser la persona.

11. Cal un triple compromís a nivell institucional de prevenció, protecció de les víctimes i persecució judicial contra els responsables

12. Es necessiten lleis justes, centrades en la persona humana, que defensin els drets fonamentals.

13. Cal que es reconegui també el paper de la dona en la societat,

treballant també en el pla cultural i de la comunicació

14. A la responsabilitat social de l'empresa cal unir la responsabilitat social del consumidor

15. La globalització de la indiferència ens demana que siguem artífex d'una globalització de la solidaritat

Text complet del Missatge:

Missatge del Sant Pare Francesc per a la celebració de XLVIII Jornada Mundial de la Pau

1 de gener de 2015

No esclaus, sinó germans

1. Al començament d'un nou any, que rebem com una gràcia i un do de Déu a la humanitat, desitjo adreçar a cada home i dona, així com als pobles i nacions del món, als caps

d'Estat i de Govern, i als líders de les diferents religions, els meus millors desitjos de pau, que acompanyo amb les pregaries per la fi de les guerres, els conflictes i els molts de sofriments causats per l'home o per antigues i noves epidèmies, així com pels efectes devastadors dels desastres naturals. Prego de manera especial perquè, responent a la nostra comuna vocació de col·laborar amb Déu i amb tots els homes de bona voluntat en la promoció de la concòrdia i la pau al món, resistim a la temptació de comportar-nos d'una manera indigna de la nostra humanitat .

En el missatge per l'1 de gener passat, vaig assenyalar que del "desig d'una vida plena... en forma part un anhel indeleble de fraternitat, que ens convida a la comunió amb els altres, en els quals trobem no enemics o contrincants sinó germans als qui acollir i estimar». [1] Per ser

l'home un ésser relacional, destinat a realitzar-se en un context de relacions interpersonals inspirades per la justícia i la caritat, és essencial que per al seu desenvolupament se'n reconegui i respecti la dignitat, llibertat i autonomia. Per desgràcia, el flagell cada vegada més generalitzat de l'explotació de l'home per part de l'home danya seriosament la vida de comunió i la crida a estrènyer relacions interpersonals marcades pel respecte, la justícia i la caritat. Aquest fenomen abominable, que trepitja els drets fonamentals dels altres i n'aniquila la llibertat i dignitat, adquireix formes múltiples sobre les quals vull fer una breu reflexió, de manera que, a la llum de la Paraula de Déu, considerem tots els homes «no esclaus, sinó germans».

**A l'escolta del projecte de Déu
sobre la humanitat**

2. El tema que he triat per aquest missatge recorda la carta de sant Pau a Filèmon, en què li demana que rebi Onèsim, antic esclau de Filèmon i que després es va fer cristià, mereixent per això, segons Pau, que sigui considerat com un germà. Així escriu l'Apòstol de les gents: « *Qui sap si Onèsim es va separar un moment de tu perquè ara el recobris per sempre! I no ja com un esclau, sinó molt més que això: com un germà estimat.*» (Flm 1, 15-16). Onèsim va esdevenir germà de Filèmon en fer-se cristià. Així, la conversió a Crist, el començament d'una vida de deixebles en Crist, constitueix un naixement nou (cf. 2Co 5,17; 1Pe 1,3) que regenera la fraternitat com a vincle fundant de la vida familiar i base de la vida social.

En el llibre del Gènesi, llegim que Déu va crear l'home, home i dona, i els va beneir, perquè creixessin i es multipliquessin (cf. 1,27-28): Va fer que Adam i Eva fossin pares, els

quals, complint la benedicció de Déu de ser fecunds i multiplicar-se, conceberen la primera fraternitat, la de Caín i Abel. Caín i Abel eren germans, perquè vénen del mateix ventre, i per tant tenen el mateix origen, naturalesa i dignitat dels seus pares, creats a imatge i semblança de Déu.

Però la fraternitat expressa també la multiplicitat i diferència que hi ha entre els germans, si bé units pel naixement i per la mateixa naturalesa i dignitat. Com germans i germanes, totes les persones per naturalesa estan relacionades amb les altres, de les quals es diferencien però amb les quals comparteixen el mateix origen, naturalesa i dignitat. Gràcies a això la fraternitat crea la xarxa de relacions fonamentals per a la construcció de la família humana creada per Déu.

També en la història de la família de Noè i els seus fills (cf. Gn 9,18-27), la maldat de Cam contra el seu pare és allò que empeny Noè a maleir el fill irreverent i beneir els altres, que sí que l'honoraven, donant lloc a una desigualtat entre germans nascuts del mateix ventre. Per desgràcia, entre la primera creació que narra el llibre del Gènesi i el nou naixement en Crist, que fa dels creients germans i germanes del «primer d'una multitud germans» (Rm 8,29), es troba la realitat negativa del pecat, que moltes vegades interromp la fraternitat creatural i deforma contínuament la bellesa i noblesa de l'ésser germans i germanes de la mateixa família humana. Caín, a més de no suportar el seu germà Abel, el mata per enveja, cometent el primer fratricidi. «L'assassinat d'Abel per part de Caín deixa constància tràgicament del rebuig radical de la vocació a ser germans. La seva història (cf. Gn 4,1-16) posa en

evidència la dificultat de la tasca a la qual són cridats tots els homes, viure units, preocupant-se els uns dels altres». [2]

En la història dels orígens de la família humana, el pecat de la separació de Déu, de la figura del pare i del germà, esdevé una expressió del rebuig de la comunió traduïnt-se en la cultura de l'esclavitud (cf. Gn 9 , 25-27), amb les conseqüències que això comporta i que es perpetuen de generació en generació: rebuig de l'altre, maltractament de les persones, violació de la dignitat i els drets fonamentals, la institucionalització de la desigualtat. D'aquí la necessitat de convertir-se contínuament a l'Aliança, consumada per l'oblació de Crist a la creu, segurs que *«on abunda el pecat, sobreabunda la gràcia, ... per Jesucrist»* (Rm 5,20-21). Ell, el Fill estimat (cf. Mt 3,17), va venir a revelar l'amor del Pare per la

humanitat. El que escolta l'Evangelí, i respon a la crida a la conversió, arriba a ser en Jesús *«germà i germana, i mare»* (Mt 12,50) i, per tant, fill adoptiu del seu Pare (cf. Ef 1, 5).

No s'arriba a ser cristià, fill del Pare i germà en Crist, per una disposició divina autoritària, sense el concurs de la llibertat personal, és a dir, sense convertir-se lliurement a Crist. L'ésser fill de Déu respon a l'imperatiu de la conversió: *«Convertiu-vos, i que cada un de vosaltres es faci batejar en el nom de Jesucrist per obtenir el perdó dels pecats, i així rebreu el do de l'Esperit Sant.»* (Ac 2,38) . Tots els qui van respondre amb la fe i la vida a aquesta predicació de Pere van entrar a la fraternitat de la primera comunitat cristiana (cf. 1Pe 2,17; Ac 1,15.16; 6,3; 15,23): jueus i grecs, esclaus i homes lliures (cf. 1 Co 12,13; Ga 3,28); la diversitat d'origen i

condició social no disminueix la dignitat de cadascú, ni exclou ningú de la pertinença al Poble de Déu. Per això, la comunitat cristiana és el lloc de la comunió viscuda en l'amor entre els germans (cf. Rm 12,10; 1Te 4,9; He 13,1; 1Pe 1,22; 2Pe 1,7) .

Tot això demostra com la Bona Nova de Jesucrist, per la qual Déu fa «*noves totes les coses*» (Ap 21,5), [3] també és capaç de redimir les relacions entre els homes, inclosa aquella entre un esclau i l'amo, destacant allò que tots dos tenen en comú: la filiació adoptiva i el vincle de fraternitat en Crist. El mateix Jesús digué als seus deixebles: «*Ja no us dic servents, perquè el servent no sap què fa el seu amo. A vosaltres us he dit amics perquè us he fet conèixer tot allò que he sentit del meu Pare.*»(Jo 15,15).

Múltiples cares de l'esclavitud d'aleshores i d'ara

3. Des de temps immemorials, les diferents societats humanes coneixen el fenomen de la submissió de l'home per part de l'home. Hi ha hagut períodes en la història humana en què la institució de l'esclavitud estava generalment acceptada i regulada pel dret. Aquest establí qui naixia lliure, i qui, en canvi, naixia esclau, i en quines condicions la persona nascuda lliure podia perdre la llibertat o obtenir-la de nou. En altres paraules, el mateix dret admetia que algunes persones podien o havien d'ésser considerades propietat d'una altra persona, que podia disposar lliurement d'elles; l'esclau podia ser venut i comprat, cedit i adquirit com una mercaderia.

Avui, com a resultat d'un desenvolupament positiu de la consciència de la humanitat, l'esclavitud, crim de lesa humanitat, [4] està oficialment abolida al món. El dret de tota persona a no ser

sotmesa a esclavitud o servitud està reconegut en el dret internacional com a norma inderogable.

Tanmateix, tot i que la comunitat internacional ha adoptat diversos acords per posar fi a l'esclavitud en totes les seves formes i ha disposat diverses estratègies per combatre aquest fenomen, encara hi ha milions de persones -nens, homes i dones de totes les edats- privats de la seva llibertat i obligats a viure en condicions similars a l'esclavitud.

Em refereixo a tants treballadors i treballadores, fins i tot menors, oprimits de manera formal o informal en tots els sectors, des del treball domèstic al de l'agricultura, de la indústria manufacturera a la mineria, tant als països on la legislació laboral no compleix amb les mínimes normes i estàndards internacionals, com, encara que de

manera il·legal, en aquells on la legislació protegeix els treballadors.

Penso també en les condicions de vida de molts emigrants que, fan un viatge dramàtic, pateixen la fam, es veuen privats de la llibertat i desposseïts dels seus béns, o dels qui s'abusa físicament i sexual. En aquells que, un cop arribats a la destinació després d'un viatge duríssim i amb por i inseguretat, són detinguts en condicions de vegades inhumanes. Penso en aquells que es veuen obligats a la clandestinitat per diferents motius socials, polítics i econòmics, i en aquells que, per tal de romandre dins de la llei, accepten viure i treballar en condicions inadmissibles, sobretot quan les legislacions nacionals creen o permeten una dependència estructural del treballador emigrat respecte a l'ocupador, com per exemple quan es condiona la legalitat de l'estada al contracte de

treball... Sí, penso en el «treball esclau».

Penso en les persones obligades a exercir la prostitució, entre les quals hi ha molts menors, i en els esclaus i esclaves sexuals; en les dones obligades a casar-se, en aquelles que són venudes amb vistes al matrimoni o a les lliurades en successió a un familiar després de la mort del marit, sense tenir el dret de donar o no el seu consentiment.

No puc deixar de pensar en els nens i adults que són víctimes del tràfic i comercialització per a l'extracció d'òrgans, per a ser reclutats com a soldats, per a la mendicitat, per a activitats il·legals com la producció o venda de drogues, o per formes encobertes d'adopció internacional.

Penso finalment en tots els segrestats i tancats en captivitat per grups terroristes, posats al seu servei com a combatents o, sobretot les nenes i

dones, com a esclaves sexuals. Molts d'ells desapareixen, altres són venuts diverses vegades, torturats, mutilats o assassinats.

Algunes causes profundes de l'esclavitud

4. Avui com ahir, en l'arrel de l'esclavitud es troba una concepció de la persona humana que admet que pugui ser tractada com un objecte. Quan el pecat corromp el cor humà, i l'allunya del seu Creador i dels seus semblants, aquests ja no es veuen com a éssers de la mateixa dignitat, com a germans i germanes en la humanitat, sinó com a objectes.

La persona humana, creada a imatge i semblança de Déu, queda privada de la llibertat, mercantilitzada, reduïda a propietat d'un altre, amb la força, l'engany o la constricció física o psicològica; és tractada com un mitjà i no com un fi.

Al costat d'aquesta causa ontològica -
rebuig de la humanitat de l'altre- hi
ha altres que ajuden a explicar les
formes contemporànies de
l'esclavitud. Em refereixo en primer
lloc a la pobresa, el
subdesenvolupament i l'exclusió,
especialment quan es combinen amb
la manca d'accés a l'educació o amb
una realitat caracteritzada per les
escasses, per no dir inexistents,
oportunitats de treball. Sovint, les
víctimes del tràfic i de l'esclavitud
són persones que han cercat una
manera de sortir d'un estat de
pobresa extrema, creient sovint en
promeses falses de treball, per caure
després en mans de xarxes criminals
que trafiquen amb els éssers
humans. Aquestes xarxes utilitzen
hàbilment les modernes tecnologies
informàtiques per engalipar joves i
nens arreu del món.

Entre les causes de l'esclavitud cal
incloure també la corrupció dels qui

estan disposats a fer qualsevol cosa per enriquir-se. En efecte, l'esclavitud i el tràfic de persones humanes requereixen una complicitat que molt sovint passa a través de la corrupció dels intermediaris, d'alguns membres de les forces de l'ordre o d'altres agents estatals, o de diferents institucions, civils i militars. «Això succeeix quan al centre d'un sistema econòmic és el déu diners i no l'home, la persona humana. Sí, al centre de tot sistema social o econòmic, ha d'ésser la persona, imatge de Déu, creada perquè fos el dominador de l'univers. Quan la persona és desplaçada i ve el déu diners succeeix aquesta pertorbació de valors». [5]

Altres causes de l'esclavitud són els conflictes armats, la violència, el crim i el terrorisme. Moltes persones són segrestades per ser venudes o reclutades com a combatents o explotades sexualment, mentre que

d'altres es veuen obligades a emigrar, deixant tot el que posseeixen: terra, llar, propietats, i fins i tot la família. Aquestes últimes es veuen empeses a cercar una alternativa a aquestes terribles condicions i tot a costa de la seva pròpia dignitat i supervivència, amb el risc d'entrar d'aquesta manera en aquest cercle viciós que les converteix en víctimes de la misèria, la corrupció i les seves conseqüències perniciosos .

Compromís comú per derrotar l'esclavitud

5. Sovint, quan observem el fenomen del tràfic de persones, del tràfic il·legal dels emigrants i d'altres formes conegudes i desconegudes de l'esclavitud, tenim la impressió que tot això té lloc sota la indiferència general.

Encara que per desgràcia això és cert en gran part, voldria esmentar el gran treball silenciós que moltes

congregacions religioses,
especialment femenines, fan des de
fa molts anys a favor de les víctimes.
Aquests instituts treballen en
contextos difícils, de vegades
dominats per la violència, tractant de
trencar les cadenes invisibles que
tenen lligades les víctimes als seus
traficants i explotadors; les baules de
les quals estan fetes de subtils
mecanismes psicològics, que
converteixen les víctimes en
dependents dels seus botxins,
mitjançant el xantatge i l'amenaça, a
ells i als seus éssers estimats, però
també a través de mitjans materials,
com la confiscació de documents de
identitat i la violència física.

L'activitat de les congregacions
religioses s'estructura principalment
al voltant de tres accions:

l'assistència a les víctimes, la seva
rehabilitació sota l'aspecte psicològic
i formatiu, i la seva reinserció en la
societat de destinació o d'origen.

Aquest immens treball, que requereix coratge, paciència i perseverança, mereix l'estima de tota l'Església i de la societat. Però, naturalment, per si sol no és suficient per posar fi al flagell de l'explotació de la persona humana. Es requereix també un triple compromís a nivell institucional de prevenció, protecció de les víctimes i persecució judicial contra els responsables. A més, com les organitzacions criminals utilitzen xarxes globals per aconseguir els seus objectius, l'acció per derrotar a aquest fenomen requereix un esforç conjunt i també global per part dels diferents agents que conformen la societat.

Cal que els Estats vigilin perquè la legislació nacional en matèria de migració, treball, adopcions, deslocalització d'empreses i comercialització dels productes elaborats mitjançant l'explotació del treball, respecti la dignitat de la

persona. Calen lleis justes, centrades en la persona humana, que defensin els drets fonamentals i els restableixin quan són trepitjats, rehabilitant la víctima i garantint-ne la integritat, així com mecanismes de seguretat eficaços per controlar l'aplicació correcta d'aquestes normes, que no deixin espai a la corrupció i la impunitat. Cal que es reconegui també el paper de la dona en la societat, treballant també en el pla cultural i de la comunicació per obtenir els resultats desitjats.

Les organitzacions intergovernamentals, d'acord amb el principi de subsidiarietat, son cridades a implementar iniciatives coordinades per lluitar contra les xarxes transnacionals del crim organitzat que gestionen el tràfic de persones i el tràfic il·legal d'emigrants. Cal una cooperació en diferents nivells, que inclogui les institucions nacionals i

internacionals, així com les organitzacions de la societat civil i del món empresarial.

Les empreses, [6] en efecte, tenen el deure de garantir als seus empleats condicions de treball dignes i salaris adequats, però també han de vigilar perquè no es produeixin en les cadenes de distribució formes de servitud o tracta de persones. A la responsabilitat social de l'empresa cal unir la responsabilitat social del consumidor. Perquè cada persona ha de ser conscient que «comprar és sempre un acte moral, a més d'econòmic». [7]

Les organitzacions de la societat civil, per la seva banda, tenen la tasca de sensibilitzar i estimular les consciències sobre les mesures necessàries per combatre i eradicar la cultura de l'esclavitud.

Als darrers anys, la Santa Seu, acollint el crit de dolor de les

víctimes del tràfic de persones i la veu de les congregacions religioses que les acompanyen cap al seu alliberament, ha multiplicat les crides a la comunitat internacional perquè els diversos actors uneixin els esforços i cooperin per posar fi a aquesta plaga. [8] A més, s'han organitzat algunes trobades per tal de donar visibilitat al fenomen del tràfic de persones i facilitar la col·laboració entre els diferents agents, inclosos experts del món acadèmic i de les organitzacions internacionals, organismes policials dels diferents països d'origen, trànsit i destí dels emigrants, així com representants de grups eclesials que treballen per a les víctimes. Espero que aquests esforços continuïn i es redoblin en els propers anys.

Globalitzar la fraternitat, no l'esclavitud ni la indiferència

6. En la seva tasca d'«anunci de la veritat de l'amor de Crist a la societat», [9] l'Església s'esforça constantment en les accions de caràcter caritatiu partint de la veritat sobre l'home. Té la missió de mostrar a tots el camí de la conversió, que porti a canviar la manera de veure el proïme, a reconèixer en l'altre, sigui qui sigui, a un germà i a una germana a la humanitat; reconèixer la seva dignitat intrínseca en la veritat i llibertat, com ens ho mostra la història de Josefina Bakhita, la santa provinent de la regió de Darfur, al Sudan, segrestada quan tenia nou anys per traficants d'esclaus i venuda a amos ferotges. A través de successos dolorosos va arribar a ser «filla lliure de Déu», mitjançant la fe viscuda en la consagració religiosa i en el servei als altres, especialment als petits i febles. Aquesta santa, que va viure entre els segles XIX i XX, és avui un testimoni exemplar d'esperança [10] per a les

nombroses víctimes de l'esclavitud i un suport en els esforços de tots aquells que es dediquen a lluitar contra aquesta «nafra en el cos de la humanitat contemporània, una ferida en la carn de Crist ». [11]

En aquesta perspectiva, desitjo convidar a cada un, segons el seu lloc i responsabilitats, a realitzar gestos de fraternitat amb aquells que es troben en un estat de submissió.

Demanem-nos, tant comunitàriament com personal, com ens sentim interpel·lats quan trobem o tractem en la vida quotidiana amb víctimes del tràfic de persones, o quan hem de triar productes que amb probabilitat podrien haver estat realitzats mitjançant l'explotació d'altres persones. Alguns fan els ulls grossos, ja sigui per indiferència, o perquè es desentenien de les preocupacions diàries, o per raons econòmiques. Altres, però, opten per fer alguna cosa positiva, participant

en associacions civils o fent petits gestos quotidians -que són tan valuosos-, com dir una paraula, una salutació, un "bon dia" o un somriure, que no ens costen res, però que poden donar esperança, obrir camins, canviar la vida d'una persona que viu a la invisibilitat, i fins i tot canviar les nostres vides en relació amb aquesta realitat.

Hem de reconèixer que som davant d'un fenomen mundial que sobrepassa les competències d'una sola comunitat o nació. Per derrotar-ho, cal una mobilització d'una dimensió comparable a la del mateix fenomen. Per aquesta raó, faig una crida urgent a tots els homes i dones de bona voluntat, i a tots els qui, de lluny o de prop, fins i tot en els nivells més alts de les institucions, són testimonis del flagell de l'esclavitud contemporània, perquè no siguin còmplices d'aquest mal, perquè no apartin els ulls del

sofriment dels germans i germanes en humanitat, privats de llibertat i dignitat, sinó que tinguin el valor de tocar la carn sofrent de Crist, [12] que es fa visible a través dels nombrosos rostres dels qui ell mateix anomena « *els germans meus més petits*» (Mt 25,40-45).

Sabem que Déu ens demanarà a cada un de nosaltres: Què has fet amb el teu germà? (cf. Gn 4,9-10). La globalització de la indiferència, que ara afecta la vida de tants germans i germanes, ens demana que siguem artífexs d'una globalització de la solidaritat i de la fraternitat, que els doni esperança i els faci reprendre amb ànim el camí, a través dels problemes del nostre temps i les noves perspectives que comporta, i que Déu posa a les nostres mans.

Vaticà, 8 desembre 2014

FRANCESC

[1] N. 1.

[2] Missatge per a la Jornada Mundial de la Pau 2014, 2.

[3] Cf. Exhort. ap. Evangelii gaudium, 11.

[4] Cf. Discurs a l'Associació internacional de Dret penal, 23 octubre 2014: L'Osservatore Romano, Ed. Llengua espanyola, 31 octubre 2014, pàg. 8.

[5] Discurs als participants en la trobada mundial dels moviments populars, 28 octubre 2014: L'Osservatore Romano, Ed. Llengua espanyola, 31 octubre 2014, pàg. 3.

[6] Cf. Pontifici Consell per a la Justícia i la Pau, La vocazione del leader d'impresa. Una riflessione, Milano i Roma, 2013.

[7] Benet XVI, Cart. enc. Caritas in veritate, 66.

[8] Cf. Missatge al Sr. Guy Ryder, director general de l'Organització internacional del treball, amb motiu de la Sessió 103 de la Conferència de l'OIT, 22 maig 2014: L'Osservatore Romano, Ed. Lleng. espanyola 6 juny 2014, pàg. 3.

[9] Benet XVI, Carta. enc. Caritas in veritate, 5.

[10] «A través del coneixement d'aquesta esperança va ser "redimida", ja no se sentia esclava, sinó filla lliure de Déu. Va entendre allò que Pau volia dir quan va recordar als Efesis que abans eren al món sense esperança i sense Déu» (Benet XVI, Carta. Enc. Spe salvi, 3).

[11] Discurs als participants en la II Conferència internacional sobre el Tràfic de persones: Church and Law Enforcement in partnership, 10 abril

2014: L'Osservatore Romano, Ed.
Lleng. espanyola 11 abril 2014, pàg.
9; cf. Exhort. ap. Evangelii gaudium,
270.

[12] Cf. Exhort. ap. Evangelii
gaudium, 24; 270.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-es/article/el-
missatge-del-papa-per-la-jornada-de-la-
pau-2015-en-15-tuits/](https://dev.opusdei.org/ca-es/article/el-missatge-del-papa-per-la-jornada-de-la-pau-2015-en-15-tuits/) (08/08/2025)